

SKLEPI

SKLEP SVETA (EU) 2015/1848

z dne 5. oktobra 2015

o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2015

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 148(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽³⁾,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Države članice in Unija si prizadevajo za razvoj usklajene strategije zaposlovanja in zlasti za spodbujanje kvalificiranih, usposobljenih in prilagodljivih delavcev ter trgov dela, hitro prilagodljivih gospodarskim spremembam, da bi dosegle cilja polne zaposlenosti in socialnega napredka iz člena 3 Pogodbe o Evropski uniji. Države članice ob upoštevanju nacionalnih praks glede odgovornosti socialnih partnerjev obravnavajo spodbujanje zaposlovanja kot zadevo skupnega pomena in svoje delovanje v zvezi s tem usklajujejo v okviru Sveta.
- (2) Unija se bori proti socialni izključenosti in diskriminaciji ter spodbuja socialno pravičnost in varstvo ter enakost spolov. Pri določanju in izvajanju politik in dejavnosti upošteva zahteve, povezane s spodbujanjem visoke stopnje zaposlenosti, zagotavljanjem ustrezne socialne zaščite, bojem proti socialni izključenosti ter visoko stopnjo izobrazbe in usposabljanja.
- (3) Smernice za politike zaposlovanje držav članic so skladne s širšimi smernicami ekonomskih politik držav članic in Unije, ki jih določa Priporočilo Sveta (EU) 2015/1184 ⁽⁴⁾. Navedene smernice skupaj predstavljajo integrirane smernice za izvajanje strategije Evropa 2020 (v nadaljnjem besedilu: integrirane smernice Evropa 2020) in jih sprejme Svet, da bi usmerjal politike držav članic in Unije..
- (4) Unija je v skladu z določbami Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) razvila in začela izvajati instrumente za usklajevanje fiskalne, makroekonomske in strukturne politike. Evropski semester združuje različne instrumente v splošen okvir za integriran večstranski nadzor nad ekonomskimi, proračunskimi, zaposlitvenimi in socialnimi politikami ter si prizadeva za uresničitev ciljev strategije Evropa 2020, zlasti glede zaposlovanja, izobraževanja in zmanjšanja revščine, kot so opredeljeni v Sklepu Sveta 2010/707/EU ⁽⁵⁾. Delovanje evropskega semestra naj bi se še dodatno izboljšalo z njegovo poenostavitvijo in okrepitevijo, ki ju je Komisija opredelila v letnem pregledu rasti za leto 2015.

⁽¹⁾ Mnenje z dne 8. julija 2015 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽²⁾ Mnenje z dne 27. maja 2015 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽³⁾ Mnenje z dne 4. junija 2015 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽⁴⁾ Priporočilo Sveta (EU) 2015/1184 z dne 14. julija 2015 o širših smernicah ekonomskih politik držav članic in Evropske unije (UL L 192, 18.7.2015, str. 27).

⁽⁵⁾ Sklep Sveta 2010/707/EU z dne 21. oktobra 2010 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 308, 24.11.2010, str. 46).

- (5) Finančna in gospodarska kriza je razkrila in poudarila pomembne slabosti v gospodarstvu Unije in gospodarstvih njenih držav članic. Izpostavila je tudi tesno medsebojno povezanost med gospodarstvi in trgi dela držav članic. Trenutno je glavni izziv Unije uresničevanje ciljev pametne, trajnostne in vključujoče rasti ter ustvarjanja delovnih mest. To zahteva usklajeno, velikopotezno in učinkovito politično delovanje tako na ravni Unije kakor tudi na nacionalnih ravneh v skladu z PDEU in ekonomskim upravljanjem Unije. To politično delovanje bi moralo z združevanjem ukrepov na strani ponudbe in povpraševanja vključevati spodbujanje naložb, obnovljeno zavezanost strukturnim reformam in izvrševanje fiskalne odgovornosti, ob hkratnem upoštevanju vpliva na zaposlovanje in družbo. S tega vidika je pregled ključnih zaposlitvenih in socialnih kazalnikov v okviru skupnega poročila o zaposlovanju, ki sta ga pripravila Svet in Komisija leta 2015, še posebno koristno orodje, ki prispeva k pravočasnemu odkrivanju ključnih zaposlitvenih in socialnih problemov in razhajanj ter razkriva, na katerih področjih je odziv politike najpotrebnejši.
- (6) Pri reformah trga dela, vključno z nacionalnimi mehanizmi za določanje plač, bi morali upoštevati nacionalne prakse socialnega dialoga in politiki pustiti potreben manevrski prostor za široko obravnavo socialno-ekonomskih vprašanj.
- (7) Države članice in Unija bi morale obravnavati tudi socialne posledice krize in si prizadevati za ustvarjanje bolj povezane družbe, v kateri bi ljudje lahko bolje predvidevali in obvladovali spremembe ter dejavno sodelovali v družbi in gospodarstvu. Vsem bi bilo treba zagotoviti dostop in priložnosti ter zmanjšati revščino in socialno izključenost, zlasti z zagotavljanjem učinkovitega delovanja trgov dela in sistemov socialne zaščite ter z odpravo ovir za udeležbo na trgu dela. Države članice bi morale tudi poskrbeti, da bi koristi gospodarske rasti občutili vsi državljani in vse regije.
- (8) Ukrepanje v skladu z integriranimi smernicami Evropa 2020 je pomemben prispevek k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast (v nadaljnjem besedilu: strategija Evropa 2020). To strategijo bi bilo treba podpreti z integriranim naborom evropskih in nacionalnih politik, ki bi jih morale države članice in Unija izvajati za doseganje pozitivnih posrednih učinkov usklajenih strukturnih reform, ustrezne kombinacije skupnih ekonomskih politik in doslednejšega prispevka evropskih politik k uresničevanju ciljev strategije Evropa 2020.
- (9) Čeprav so integrirane smernice Evropa 2020 naslovljene na države članice in Unijo, bi se morale izvajati v partnerstvu z vsemi nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi ter ob tesnem sodelovanju s parlamenti ter socialnimi partnerji in predstavniki civilne družbe.
- (10) Integrirane smernice Evropa 2020 usmerjajo države članice pri izvajanju reform in upoštevajo medsebojno povezanost držav članic. Te integrirane smernice so skladne s Paktom za stabilnost in rast ter veljavno evropsko zakonodajo. Morale bi biti podlaga za priporočila za posamezne države, ki jih Svet lahko naslovi na države članice.
- (11) Odbor za zaposlovanje in Odbor za socialno zaščito bi morala v skladu s svojimi pristojnostmi na podlagi Pogodb spremljati izvajanje zadevnih politik glede na smernice za zaposlovanje. Ta odbora in druga pripravljalna telesa Sveta, vključena v usklajevanje ekonomskih in socialnih politik, bi morali tesno sodelovati –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Sprejmejo se smernice za politike zaposlovanja držav članic, kot so določene v Prilogi. Te smernice so del „integriranih smernic Evropa 2020“.

Člen 2

Države članice upoštevajo smernice iz Priloge pri svojih politikah zaposlovanja in programih reform, o katerih poročajo v skladu s členom 148(3) PDEU.

Člen 3

Ta sklep je naslovljen na države članice.

V Luxembourggu, 5. oktobra 2015

Za Svet
Predsednik
N. SCHMIT

PRILOGA

SMERNICE ZA POLITIKE ZAPOSLOVANJA DRŽAV ČLANIC

DEL II INTEGRIRANIH SMERNIC EVROPA 2020

Smernica 5: Spodbujanje povpraševanja po delovni sili

Države članice bi morale olajšati ustvarjanje kakovostnih delovnih mest, zmanjšati ovire podjetij pri zaposlovanju ter spodbujati podjetništvo in zlasti podpirati ustanavljanje in rast malih podjetij. Dejavno bi morale spodbujati socialno gospodarstvo in pospeševati socialne inovacije.

Davčno obremenitev bi bilo treba preusmeriti z dela na druge vire obdavčenja, ki manj škodijo zaposlovanju in rasti, pri čemer je treba zavarovati prihodke za ustrezno socialno zaščito in odhodke za pospeševanje rasti. Zmanjšanje obdavčitve dela bi moralo biti usmerjeno v odpravo ovir in odvratilnih dejavnikov za udeležbo na trgu dela, zlasti za ljudi, ki so od njega najbolj oddaljeni.

Države članice bi morale skupaj s socialnimi partnerji in v skladu z nacionalnimi praksami spodbujati mehanizme določanja plač, ki omogočajo prilagajanje plač razvoju produktivnosti. Treba bi bilo upoštevati razlike v strokovni usposobljenosti in gospodarski uspešnosti med regijami, sektorji in podjetji. Države članice in socialni partnerji bi morali pri določanju minimalnih plač upoštevati njihov vpliv na revščino zaposlenih, ustvarjanje delovnih mest in konkurenčnost.

Smernica 6: Izboljšanje ponudbe delovne sile, strokovne usposobljenosti in kompetenc

Države članice bi morale v sodelovanju s socialnimi partnerji spodbujati produktivnost in zaposljivost s primerno ponudbo ustreznega znanja, strokovne usposobljenosti in kompetenc. Izvesti bi morale potrebne naložbe v vse sisteme izobraževanja in usposabljanja, da bi povečale njihovo uspešnost in učinkovitost pri izboljšanju strokovne usposobljenosti in kompetenc delovne sile ter tako omogočile boljše predvidevanje in zadovoljevanje hitro spreminjajočih se potreb na dinamičnih trgih dela v vse bolj digitalnem gospodarstvu ter v okviru tehnoloških, okoljskih in demografskih sprememb. Okrepiti bi morale prizadevanja za izboljšanje dostopa vseh ljudi do kakovostnega vseživljenjskega učenja in izvajati strategije aktivnega staranja, ki omogočajo daljše delovno življenje.

Treba bi bilo obravnavati strukturne pomanjkljivosti v sistemih izobraževanja in usposabljanja, da se zagotovi kakovost učnih rezultatov in zmanjša število mladih, ki zgodaj opustijo izobraževanje. Države članice bi morale dvigniti stopnjo izobrazbe, spodbujati sisteme učenja na delovnem mestu, kot je dualno učenje, nadgraditi poklicno usposabljanje ter povečati priložnosti za priznavanje in potrjevanje strokovne usposobljenosti in kompetenc, pridobljenih zunaj okvira formalnega izobraževanja.

Treba bi bilo obravnavati visoko brezposelnost in nedejavnost. Dolgotrajno in strukturno brezposelnost bi bilo treba bistveno zmanjšati in preprečevati s celovitimi strategijami, ki se vzajemno dopolnjujejo, vključno z dejavno podporo za vrnitev na trg dela, prilagojeno posamezniku. Brezposelnost mladih in veliko število mladih, ki se ne izobražujejo, niso zaposleni in se ne usposablajo (NEET), bi bilo treba celovito obravnavati s strukturnimi izboljšavami prehoda iz šolanja v zaposlitev, tudi prek celovitega izvajanja jamstva za mlade.

Treba bi bilo zmanjšati ovire za zaposlovanje, zlasti za prikrajšane skupine.

Povečati bi morali udeležbo žensk na trgu dela in zagotoviti enakost spolov, tudi s pomočjo enakega plačila. Spodbujati bi bilo treba usklajevanje poklicnega in družinskega življenja, zlasti dostop do cenovno dosegljive kakovostne predšolske vzgoje, varstva in dolgotrajne oskrbe.

Države članice bi morale v celoti uporabiti Evropski socialni sklad in druge sklade Unije za spodbujanje zaposlovanja, socialne vključenosti, vseživljenjskega učenja in izobraževanja ter izboljšanje javne uprave.

Smernica 7: Izboljšanje delovanja trgov dela

Države članice bi morale upoštevati načela prožnosti in varnosti (v nadaljnjem besedilu: načela prožne varnosti). Zmanjšati in preprečiti bi morale segmentacijo trgov dela ter zatirati delo na črno. S predpisi o varstvu zaposlitve, delovnim pravom in pomočjo zadevnih institucij bi bilo treba ustvariti spodbudno okolje za zaposlovanje ter hkrati

zagotoviti ustrezne ravni zaščite za vse zaposlene in iskalce zaposlitve. Zagotoviti bi bilo treba kakovostne zaposlitve z vidika socialno-ekonomske varnosti, organizacije dela, priložnosti za izobraževanje in usposabljanje, delovnih pogojev (vključno z zdravjem in varnostjo) ter usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja.

Države članice bi morale v skladu z nacionalnimi praksami in zaradi boljšega delovanja in večje učinkovitosti socialnega dialoga na nacionalni ravni pri oblikovanju in izvajanju zadevnih reform in politik tesno sodelovati z nacionalnimi parlamenti in socialnimi partnerji.

Države članice bi morale okrepiti aktivne politike trga dela z izboljšanjem njihove učinkovitosti, usmeritve, vpliva in obsega ter povezanosti s pasivnimi ukrepi; te politike bi bilo treba podkrepiti s pravicami in odgovornostmi, ki bi brezposelne spodbujale k aktivnemu iskanju zaposlitve. Namen teh politik bi moral biti izboljšanje usklajevanja ponudbe in povpraševanja na trgu dela ter podpora trajnostnim prehodom iz izobraževanja v zaposlitev.

Države članice bi si morale prizadevati za boljše in učinkovitejše javne službe za zaposlovanje, da bi zmanjšali in skrajšali brezposelnost z zagotavljanjem storitev, prilagojenih podpori iskalcev zaposlitve, podpiranjem povpraševanja na trgu dela in izvajanjem sistemov za merjenje uspešnosti. Morale bi učinkovito aktivirati tiste, ki lahko sodelujejo na trgu dela, in jim to omogočiti, hkrati pa zaščititi tiste, ki na njem ne morejo sodelovati. Spodbujati bi morale vključujoče trge dela, odprte vsem ženskam in moškim, in pri tem vzpostaviti učinkovite protidiskriminacijske ukrepe, hkrati pa z vlaganjem v človeški kapital povečati zaposljivost.

Treba bi bilo spodbujati mobilnost delavcev, da se izkoristi celoten potencial evropskega trga dela. Odpraviti bi morali ovire za mobilnost v zvezi s poklicnimi pokojninami in priznavanjem kvalifikacij. Države članice bi morale hkrati preprečiti zlorabe veljavnih pravil in zaznati morebiten beg možganov iz določenih regij.

Smernica 8: Pospeševanje socialne vključenosti, boj proti revščini in spodbujanje enakih možnosti

Države članice bi morale posodobiti sisteme socialne zaščite, da zagotovijo uspešno, učinkovito in ustrezno zaščito v vseh fazah posameznikovega življenja, ter tako pospeševati socialno vključenost, spodbujati enake možnosti, tudi za ženske in moške, ter odpravljati neenakosti. Z dopolnjevanjem splošnih pristopov s selektivnimi se bo povečala učinkovitost, s poenostavitvijo pa naj bi se izboljšala dostopnost in kakovost. Več pozornosti bi bilo treba nameniti preventivnim in integriranim strategijam. S sistemi socialne zaščite bi bilo treba pospeševati socialno vključevanje, in sicer s spodbujanjem ljudi k dejavni udeležbi na trgu dela in v družbi. Bistvene so cenovno in drugače dostopne kakovostne storitve, kot so nega otrok, zunajšolsko varstvo, izobraževanje, usposabljanje, stanovanjske in zdravstvene storitve ter dolgotrajna oskrba. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti tudi osnovnim storitvam in ukrepom za preprečevanje zgodnje opustitve izobraževanja, za zmanjšanje revščine zaposlenih ter za boj proti revščini in socialni izključenosti.

V ta namen bi bilo treba v skladu z načeli dejavnega vključevanja uporabiti različne instrumente, ki bi se vzajemno dopolnjevali, vključno s storitvami za aktivacijo delovne sile, dostopnimi kakovostnimi storitvami in ustrezno dohodkovno podporo za potrebe posameznikov. Sistemi socialne zaščite bi morali biti oblikovani tako, da jih lahko koristijo vsi upravičenci, hkrati pa podpirajo zaščito človeškega kapitala in naložbe vanj ter skozi vse življenje preprečujejo in zmanjšujejo revščino in socialno izključenost ter varujejo pred njima.

Države članice bi morale ob upoštevanju vse daljših življenjskih dob in demografskih sprememb zagotoviti trajnost in ustreznost pokojninskih sistemov za ženske in moške. Izboljšati bi morale kakovost, dostopnost, učinkovitost in uspešnost zdravstvenih sistemov in sistemov dolgotrajne oskrbe, hkrati pa zagotoviti njihovo vzdržnost.